

Can Banyamars

Dosrius

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Avinguda de la Creu d'Aguilar, 10 - Urbanització de Can Banyamars - Zona de Banyamars
Emplaçament	A l'extrem de migdia de la urbanització, damunt del nucli urbà de Banyamars
Alçada:	234m
Coordenades:	
Latitud:	41.6004
Longitud:	2.44499
UTM Est (X):	453749
UTM Nord (Y):	4605559

Classificació

Número de fitxa	08075-53
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Gòtic Contemporani Popular
Segle	XVI-XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPAC 8548
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 3959638DG5035N
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dl., 11/12/2017 - 01:00

Descripció

Masia aïllada completament reformada que consta de dos cossos adossats que li proporcionen una planta rectangular. Ambdós volums presenten una coberta de teula àrab de dues vessants, amb els careners perpendiculars a la façana principal i amb doble ràfec de teula àrab a tots els paraments. El volum principal està distribuït en planta baixa i pis, amb la façana principal orientada al sud-est. Presenta un gran portal d'arc de mig punt adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. A banda i banda hi ha dues finestres rectangulars, amb els brancals i la llinda plana de pedra i els ampits motllurats. Al pis destaca la finestra central, d'arc conopial trilobulat amb les impostes i l'ampit decorats amb motius florals i geomètrics. A banda i banda hi ha dues finestres rectangulars amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes sostingudes amb permòdols, la de la banda esquerra amb arc conopial. Les façanes laterals presenten una combinació de finestres rectangulars i obertures de llinda i permòdols, bastides en pedra i majoritàriament restituïdes. L'altre volum arquitectònic, adossat a la façana posterior del principal, només s'organitza en un sol nivell, però també compta amb diverses obertures rectangulars emmarcades en pedra i restituïdes. La construcció presenta els paraments arrebossats i emblanquinats, amb les cantoneres bastides amb carreus de pedra. Davant de la façana principal hi ha un gran espai d'era bastida en pedra. Adossat en perpendicular a l'extrem nord-est del parament hi ha un gran portal d'arc rebaixat adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. Està obert en un mur perimetral que està disposat a mode de barri envoltant l'era.

Observacions:

A pocs metres de l'edifici, dins de la finca, hi ha un pou de planta circular bastit en un desnivell del terreny, que presenta unes escales adossades fetes de maons. A pocs metres hi ha una bassa de planta circular arrebossada, amb un petit espai de safareig inclòs.

Història

La primera referència documental de la masia apareix en el fogatge de l'any 1497, en el que apareix el topònim "Canyamàs". Alhora, el topònim "en Canyamars" torna a aparèixer en el fogatge de l'any 1515, tot i que també hi consta l'Esteve Canyamars. Posteriorment, en un capbreu de les rendes de Dosrius i Canyamars datat l'any 1570 hi consten en Salvador Canyamars i en Bartolomé Canyamars, del "Manso Canyamars". Al mateix temps, la masia apareix novament documentada en una relació de masos del terme de Dosrius i Canyamars ("Individuació de tots los masos que componen lo terme y Parroquies de Dosrius y Canyamars ab las casas y terras que son continuades en lo de capbreu del 1570"). En aquest document hi tornen a aparèixer en Salvador i en Bartomeu Canyamars, tot i que el mas només apareix relacionat amb aquest segon personatge. Finalment, en una relació titulada "Noms dels masos en que es componen la parròquia de Dosrius y Canyamars quan totes estan baix domini directe de la casa de Marquès de Castelladosrius" hi apareix novament el "Mas Canyamars ab ses terras". Posteriorment, segons una relació de les cases que existien a Dosrius consultada a finals del segle XIX pel rector Gaietà Viaplana, l'any 1632 continuen apareixent dues cases anomenades "Canyamàs" dins del veïnat de Canyamars, tot i que en la relació de l'any 1897 només en consta una ("Cañamàs"). Durant els segles XVIII i XIX, les referències documentals de la masia continuen. El nom "Canamas" apareix citat en les "Llibretes per cobrar lo reial cadastro de dosrius y cañamas del primer ters de 1786", i també en les posteriors fins l'any 1792. Posteriorment, la masia apareix grafiada en un plànol cadastral dels termes de Dosrius i Canyamars elaborat l'any 1853. Durant el segle XX, la masia fou propietat de la família Fradera, que també era la propietària de diverses cases i masies situades a Canyamars, juntament amb diverses hectàrees de terreny rústic. L'any 1960, l'edifici fou objecte d'una gran reforma tant a l'interior (fou segregada en cinc habitatges) com a les

façanes exteriors (reforma de gran part de les obertures). Segons consta, durant la dècada dels anys 80, el portal d'accés era de llinda plana. Tot i que documentalment no es pot assegurar, és probable que el pagès remença Joan de Canyamars fos fill d'aquesta masia. Aquest personatge va intentar assassinar el rei Ferran II el Catòlic a Barcelona l'any 1492. Després de ferir-lo greument va ser considerat un boig i fou condemnat a morir amb greus patiments i escarnis.

Bibliografia

ALSINA, N.; CALONGE, R.; CUSPINERA, L.; JUBANY, M.A.; LACUESTA, R. (2005). Inventari del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Dosrius. [Barcelona: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Dosrius], Núm. Ref.: I.RU.42/061. BONET I GARÍ, Lluís (1983). Les Masies del Maresme. Barcelona: Montblanc-Martín, C.E.C., p. 208 GRAUPERA I GRAUPERA, J.; BRIANSÓ I PALLÀS, A. (2007). El Maresme. [Vallbona de les Monges]: March, DL, p. 54. MARFÀ I RIERA, Carles (1985). "Joan de Canyamars (1432? - 1492)". II Sessió d'Estudis Mataronins. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria, p. 25-32. RAMIS NIETO, Josep. "Cases a Dosrius (1632-1897)". A Dosrius. Una visita al passat. 1 de novembre de 2017. Bloc. Accés el 27 de setembre de 2017. SUBIÑÀ I COLL, Enric (2017). "Dosrius i Canyamars a l'edat mitjana. Una terra de pagesos". Duos Rios, núm. 3, p. 27.

